

Raadsvergadering d.d. : 06 november 2025

Afdeling : Maatschappij en Ruimte

Portefeuillehouder : Wethouder M. Van Dalen

Onderwerp : Verordening Leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2026

Betreffend onderdeel : Taakveld 4 "Onderwijs"
programmabegroting

Samenvatting

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. In sommige gevallen is de afstand naar de school groot, of kan het kind wegens zijn structurele handicap niet zelfstandig naar school.

Ouders/verzorgers kunnen dan een beroep doen op de gemeente. De gemeente heeft de regels vastgelegd in een nieuwe Verordening leerlingenvervoer; er worden bijvoorbeeld regels gesteld hoe ouders een aanvraag kunnen doen.

Deze verordening is op inhoud in grote lijnen een voorzetting van de huidige verordening, maar vanwege verandering in landelijke wetgeving is aanpassing nodig. Daarnaast spreekt deze nieuwe verordening ouders nog meer aan op hun eigen zelfredzaamheid.

Inleiding

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. In sommige gevallen is de afstand naar de passende school te groot voor het kind om zelfstandig te reizen. Als de ouders hun verantwoordelijkheid voor het vervoer van hun kind niet kunnen invullen, kan de gemeente (financiële) ondersteuning bieden voor het vervoer naar school. De regels voor deze ondersteuning liggen op hoofdlijnen vast in de wet, maar de gemeenten hebben enige vrijheid om zelf invulling te geven aan de lokale situatie.

De gemeentelijke regels, in aanvulling op de wettelijke bepaling, zijn toe aan een update. Dit komt omdat de landelijke regelgeving is veranderd en omdat de Kempengemeenten in het kader van efficiëntie en klantgerichtheid graag een uniform beleid willen hanteren. Daarbij is het wenselijk dat ouders en kinderen uit de verschillende gemeenten op dezelfde wijze worden behandeld als het gaat om leerlingenvervoer.

Als basis is de modelverordening van de VNG genomen, die in 2024 is geactualiseerd, waarin de nieuwste wettelijke wijzigingen en jurisprudentie is verwerkt. De voorliggende concept verordening is opgesteld door een ambtelijke Kempische werkgroep, onder begeleiding een externe specialist op het gebied van de jeugdwet, onderwijs en leerlingenvervoer.

De Verordening leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2026 is op inhoud in grote lijnen een voortzetting op de huidige Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2021. De opbouw is behoorlijk veranderd, omdat hierin de opbouw van de modelverordening van de VNG wordt gevolgd. Verschillen tussen de oude en de nieuwe verordening treft u aan in de bijgevoegde was-woordt-lijst.

Naast voorschriften voor de wijze waarop ouders de aanvraag voor ondersteuning bij het leerlingenvervoer kunnen indienen, bevat deze verordening criteria aan de hand waarvan we met ouders in gesprek gaan over de noodzakelijke vervoersvoorziening. Er wordt daarbij een aantal belangrijke uitgangspunten gehanteerd:

1. De verantwoordelijkheid voor het van en naar school brengen van de leerling ligt wettelijk gezien bij de ouder(s)/ verzorger(s).
2. Leerlingen reizen zo zelfstandig mogelijk naar school.
3. Niet de beperkingen, maar de mogelijkheden van de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) staan centraal.
4. Stimuleren gebruik van fiets en openbaar vervoer.

Deze uitgangspunten sluiten aan bij onder andere het beleidsthema jeugd waarin we ervan uitgaan dat kinderen zo normaal, gezond, veilig en kansrijk mogelijk op kunnen groeien. Er wordt per leerling gekeken naar de meest normale, efficiënte en passende vervoersoplossing in samenspraak met ouder/verzorgers.

Op dit moment hebben wij 101 leerlingen in het leerlingenvervoer. Voor 8 leerlingen is er een vergoeding voor eigen vervoer of openbaar vervoer afgegeven. Er maken 93 leerlingen gebruik van aangepast vervoer. Het vervoer met de huidige vervoerder is aanbesteed tot 01 augustus 2027 en verloopt tot op heden goed.

Voorstel

1. De Verordening leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2026 met bijbehorende toelichting vast te stellen conform bijgevoegde concept verordening leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2026.

Beoogd effect

Een actuele verordening die aansluit bij de wet en de modelverordening van de VNG met als uitgangspunt het bevorderen van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling en verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers.

Argumenten

1.1 De nieuwe verordening sluit aan bij de wijzigingen in de Wet op Voortgezet Onderwijs 2020 en de modelverordening leerlingenvervoer 2024 van de VNG.

Op 1 augustus 2022 trad de Wet op Voortgezet Onderwijs 2020 in werking. De wetswijziging maakt een aanpassing in de grondslag van de gemeentelijke verordening noodzakelijk, waarin de modelverordening van de VNG voorziet. De wetswijziging bevat geen beleidsinhoudelijke wijzigingen voor leerlingenvervoer.

1.2 De nieuwe verordening draagt bij aan het verbeteren van het toekomstperspectief van kinderen en participeren in de samenleving.

Met de nieuwe verordening worden ouders en leerlingen gestimuleerd om zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan de samenleving. Dit draagt bij aan het toekomstperspectief van de kinderen en zorgt er op lange termijn voor dat kinderen niet of minder afhankelijk zijn van gemeentelijke regelingen. Elke ouder wil graag zijn/haar kind dat zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan de maatschappij. Dit sluit ook aan bij de ontwikkelingen die in de Hervormingsagenda Jeugd staan beschreven.

De belangrijkste wijzigingen in de verordening zijn:

- Zelfstandigheid van de leerling voorop stellen

In de huidige werkwijze kunnen ouders een voorkeur uitspreken voor een vervoersvorm, waarbij de mogelijkheden om leerlingen te stimuleren in het groeien naar zelfstandigheid niet meer worden bekeken. In de conceptverordening wordt daarom een vaste volgorde van vervoerswijzen afgewogen, die begint bij de zelfstandigheid van leerling en de verantwoordelijkheid van de ouders meer op de voorgrond zet.

1. Kan de leerling zelfstandig of onder begeleiding fietsen?
2. Kan de leerling zelfstandig of onder begeleiding met het OV reizen?
3. Kunnen de ouders de leerling met eigen vervoer brengen, waarvoor zij een kilometervergoeding ontvangen?
4. Is de leerling aangewezen op aangepast vervoer (taxibusje)?

Ook deze werkwijze sluit aan de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij gestreefd wordt naar zelfredzaamheid, eigen verantwoordelijkheid en normaliseren.

- uniformeren gebruik opstapplaatsen voor alle kinderen waarbij het mogelijk is.

Dit is de meest gebruikelijke manier van kinderen naar school brengen, omdat alle kinderen door hun ouders worden gebracht. Het zorgt voor een kortere reistijd voor alle kinderen. Bladel hanteert nu als enige gemeente geen opstapplaatsen terwijl de ervaring vanuit onze gemeente juist leert dat dit voor de meerderheid van de kinderen en gezinnen heel goed mogelijk is. Waar dit voor het kind of de ouders echt niet mogelijk is, kan er een (tijdelijke) uitzondering worden gemaakt.

- Uniformeren kilometergrens op 6 km.

In de concept verordening is in artikel 8 een kilometergrens opgenomen van 6 km. Onder deze kilometergrens komt een leerling van speciaal (basis) onderwijs of basisonderwijs in principe niet in aanmerking voor leerlingenvervoer. Uitzondering hierop is als de leerling vanwege diens beperking niet in staat is te reizen met OV of fiets, ook niet onder begeleiding van een volwassene. Reusel-De Mierden en Bladel sluiten nu ook aan bij deze landelijk gehanteerde kilometergrens, daar waar onze gemeente en de gemeente Eersel deze kilometergrens al hanteerden.

- Uniformeren stageadres

Ook de bepaling over stage wordt in de verordening geüniformeerd met de andere gemeenten. Hierdoor is het binnen alle Kempengemeenten mogelijk om een maximale afstand van 15 km te hanteren van school of woning voor het stageadres; alleen als door ouders en school kan worden aangetoond dat het binnen deze grens niet mogelijk is, kan buiten deze grens worden vervoerd naar een stageadres. Onze verordening kende deze mogelijkheid en begrenzing al.

- Bso of tweede adres

Hetzelfde ten aanzien van de uniformering geldt ook voor het opnemen van een tweede adres. De VNG heeft in haar nieuwe modelverordening bepalingen opgenomen over het vervoeren naar buitenschoolse opvang (bso). Deze bepalingen zijn niet overgenomen omdat de VNG hiermee de mogelijkheden heeft beperkt tot alleen formele bso locaties en andere adressen zoals opa en oma of gastouderopvang niet mogelijk maken. In de concept verordening is daarom overeenkomstig de geldende verordening opgenomen dat ouders een tweede adres kunnen doorgeven, wat betekent dat het kind mogelijk bij een andere opstapplaats kan uitstappen. In de beleidsregels leerlingenvervoer zijn verdere voorwaarden hierover opgenomen.

1.3 De nieuwe verordening zorgt voor een betere leesbaarheid.

De oude verordening was ingewikkeld en sommige onderdelen waren niet duidelijk geformuleerd. De aanpassingen hebben geleid tot meer eenduidigheid en verduidelijking van artikelen. Dit zorgt ervoor dat het beter leesbaar is voor inwoners en beter werkbaar is voor de uitvoerende medewerkers.

1.4 De nieuwe verordening draagt bij aan de uniformiteit in de Kempengemeenten.

Net als de huidige verordening heeft het opstellen van de nieuwe verordening in gezamenlijkheid met de Kempengemeenten (Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden) plaatsgevonden. Het hanteren van gelijke uitgangspunten maakt een gezamenlijke aanbesteding van het aangepast vervoer mogelijk. Het recht op de regeling is voor iedereen gelijk, die in deze vier gemeenten woont.

1.5 De verordening wordt gehanteerd voor aanvragen leerlingenvervoer voor schooljaar 2026/2027.

Aanvragen leerlingenvervoer voor schooljaar 2026/2027 worden beoordeeld op basis van de nieuwe verordening. Door deze ingangsdatum te kiezen is er voldoende tijd om de uitvoering voor te bereiden op de vastgestelde wijzigingen.

1.6 We bespreken de wijzigingen met de klankbordgroep

Om de wijzigingen in de verordening en de gevolgen daarvan voor de ouders goed te kunnen monitoren, doen wij mede een beroep op de klankbordgroep leerlingenvervoer. In deze klankbordgroep zitten ouders wiens kind gebruik maakt van leerlingenvervoer. De ervaringen van

ouders in de klankbordgroep zorgen voor een goede evaluatie van de nieuwe verordening, wat kan leiden tot verbeteringen in de beleidsregels en de uitvoering van het leerlingenvervoer.

Kanttekeningen

1.1 De verordening verhoogt de leesbaarheid, maar het bevat nog altijd juridische termen en complexe regelgeving.

De toelichting bij de verordening kan meer duidelijkheid geven. Daarnaast wordt de medewerker leerlingenvervoer door ouders/verzorgers gezien als laagdrempelig en makkelijk bereikbaar. Samen met ouders/verzorgers kan de medewerker de regelgeving duiden, indien gewenst. Bovendien worden alle gezinnen uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek en wordt er laagdrempelig en toegankelijker informatie verspreid in de vorm van een flyer en de organisatie van informatieavonden.

1.2 De nieuwe verordening leidt niet direct tot een kostenbesparing.

Het doel van de nieuwe verordening is niet om kosten te besparen. Het heeft als doel om de zelfredzaamheid van kinderen en de verantwoordelijkheid van ouders te versterken. De beoordeling wordt dan ook gebaseerd op wat het beste is voor het kind (stimuleren zelfredzaamheid) in plaats van de goedkoopst mogelijke optie. De verwachting is dat kinderen (eerder) zelfstandig gaan reizen.

Financiën

Leerlingenvervoer is een open eind regeling.

Het voorstel tot wijziging/vaststelling van de verordening heeft geen directe financiële gevolgen voor de begroting en brengt direct geen kosten met zich mee. De kosten van leerlingenvervoer zijn structureel opgenomen in de begroting. Indien er een wijziging van het budget nodig is als gevolg van een stijgend of dalend aantal personen dat gebruik maakt van de regeling, dan wordt dit meegenomen in een van de reguliere P&C producten.

Omdat uit de gesprekken met ouders zal blijken of er ruimte is voor een andere vervoerskeuze, en of dit op termijn goedkoper zal zijn dan de huidige keuze, is het op dit moment niet direct mogelijk om antwoord te geven op de vraag of deze verordening al dan niet tot meerkosten gaat leiden. Die inschatting laat zich pas maken nadat de inventarisatie voor schooljaar 2026-2027 is gemaakt.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie

Vanwege de wettelijke verplichting tot openbare publicatie plaatsen we de bekendmaking op overheid.nl

Zodra de verordening is vastgesteld, worden ouders waarvan de kinderen gebruik maken vervoer actief geïnformeerd in Q1 2026. Daarnaast worden ook scholen betrokken en geïnformeerd.

Communicatie naar het grote publiek is niet nodig, omdat het slechts een klein deel van de inwoners raakt. Deze groep inwoners wordt via persoonlijke communicatie op de hoogte gebracht wat dit voor hen betekent.

Participatie:

De ASD is meegenomen in de herijkte verordening. Het advies van de ASD is als bijlage toegevoegd.

De nieuwe verordening leerlingenvervoer is met de klankbordgroep besproken. In hun primaire reactie klonk vooral verontrusting door. De ouders vrezen dat de invoer van een nieuwe verordening betekent dat de vervoersvoorziening (waar zij in sommige gevallen al langere tijd gebruik van maken) voor hen wegvalt. Weerstand die vanuit meer ouders te verwachten valt wanneer er in het kader van een persoonlijke aanpak meer besproken gaat worden ten aanzien van zelfstandigheid en zelfredzaamheid dan bij voorgaande aanvragen. Het is daarom belangrijk om ouders met een zoon of dochter met een lopende beschikking vooraf goed te informeren; wat zijn de concrete wijzigingen en

wat is het doel van het persoonlijk gesprek met de gemeente over hun aanvraag 2026-2027 die zij zullen ontvangen.

Ouders met een kind in het leerlingenvervoer zullen aan het begin van het kalenderjaar een flyer met informatie over de belangrijkste wijzigingen ontvangen en er zal een inloophmoment worden georganiseerd zodat ouders daar met hun vragen terecht kunnen.

Uitvoering

Nieuwe aanvragen bekostiging leerlingenvervoer worden vanaf 2026 getoetst aan de nieuwe verordening. Dat is voor schooljaar 2026-2027.

Bijlagen

01. Toelichting op de Verordening Leerlingenvervoer 2026 gemeente Bergeijk
02. Was-wordt lijst verordening bekostiging leerlingenvervoer 2021 gemeente Bergeijk en verordening leerlingenvervoer 2026
03. Advies Adviesraad Sociaal Domein Verordening leerlingenvervoer gemeente Bergeijk 2026
04. Reactie Adviesraad Sociaal Domein verordening leerlingenvervoer 2026 gemeente

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

A.J.M. Ewalds
Gemeentesecretaris

W.J.G. Delissen – van Tongerlo
Burgemeester (wnd.)